

Sundbyberg kasvaa kanssasi!

Nuorten hyvinvointi

Sundbybergissä 2018–2022

08 706 80 00 · SUNDBYBERG.SE

VAPAA-AIKA, SUNDBYBERG

Sisältö

- 1 Johdanto
- 2 Alkoholi
- 3 Tupakka
- 4 Huumausaineet
- 5 Mielenterveys
- 6 Rikollisuus
- 7 Vanhemmille ja huoltajille
- 8 Yhteystiedot

Johdanto

Tukholman kaupunki toteuttaa joka toinen vuosi Stockholmsenkäten-kyselyn. Kyselyssä peruskoulun 9. vuosiluokan ja lukion 2. vuosiluokan nuoret saavat vastattavakseen kysymyksiä, jotka on jaoteltu eri osa-alueisiin. Vastaukset kootaan nuorten elintapoja käsittelevään raporttiin. Tuloksia verrataan yleisellä tasolla, koko Tukholman kaupungissa ja Sundbybergissä.

Stockholmsenkäten-kyselyn tulokset kertovat nuorten kokemasta turvallisuuden tunteesta, mielenterveydestä, rikollisuudesta sekä alkoholin, huumausaineiden ja tupakan (ANT) käytöstä. Tämän julkaisun lopussa on tietoa vanhemmille ja yhteystiedot, joiden kautta saa tukea ja apua Sundbybergissä.

Sundbybergissä kyselyyn vastasi 79 prosenttia 9. vuosiluokan oppilaista ja 54 prosenttia lukion 2. vuosiluokan opiskelijoista.

Joskus humalassa olleiden nuorten määrä on lisääntynyt Sundbybergissä, mutta huumausaineiden käyttö on vähentynyt. Samoin tupakointi on vähentynyt, mutta nuuskan käyttö on lisääntynyt. Alkoholia, tupakkaa ja huumausaineita sekä mielenterveyttä käsittelevien kategorioiden tulokset osoittavat, että sukupuolten välillä on huomattavia eroja.

Alkoholi

Alkoholinkäytön keskeiset luvut

Peruskoulu, 9. vl	2018	2020	2022
Ei kertaakaan	68 %	55 %	51 %
Humalassa viimeksi kuluneen kuukauden aikana	4 %	10 %	8 %
Juo paljon vähintään kerran kuukaudessa	2 %	5 %	4 %

- Vuonna 2022 noin puolet 9. vuosiluokan oppilaista ei ollut koskaan kokeillut alkoholia.
- Sellaisten oppilaiden osuus, jotka ovat olleet humalassa viimeksi kuluneen kuukauden aikana, on kasvanut 4 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022.
- Paljon alkoholia juovien osuus on kasvanut vuodesta 2018 mutta vähentynyt vuodesta 2020.
- Alkoholia kokeilleiden 9. vuosiluokan oppilaiden osuus on kasvanut 17 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022.
- Vuonna 2022 ensimmäisen kerran alkoholia juovien tyttöjen ikä oli 13,9 vuotta ja poikien 14,1 vuotta.

Nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä

Tehdessämme etsivää nuorisotyötä kohtaamme harvoin humalaisia nuoria. Havaintojemme mukaan sundbybergiläiset nuoret juovat pääasiassa juhlien, kuten vapun ja koulun päättäjien, yhteydessä.

Alkoholinkäytön keskeiset luvut

Lukio, 2. vl	2018	2020	2022
Ei kertaakaan	46 %	41 %	43 %
Humalassa viimeksi kuluneen kuukauden aikana	42 %	36 %	35 %
Juo paljon vähintään kerran kuukaudessa	30 %	25 %	22 %

- Alkoholia käyttämättömien osuus oli yli 40 prosenttia vuosina 2018–2022.
- Vähintään kerran kuukaudessa paljon alkoholia juovien osuus oli 22 prosenttia vuonna 2022.
- Niiden lukion 2. vuosiluokan opiskelijoiden osuus, jotka ovat olleet humalassa viimeksi kuluneen kuukauden aikana tai jotka juovat paljon alkoholia vähintään kerran kuukaudessa, on vähentynyt vuodesta 2018 vuoteen 2022.
- Vuonna 2022 ensimmäisen kerran alkoholia juovien tyttöjen ikä oli 15,3 vuotta ja poikien 15,7 vuotta.

Mistä nuoret saavat alkoholia?

17 % kavereilta tai kavereiden kavereilta.

6 % ostaa salakuljetettua viinaa.

9 % muulla tavoin.

10 % muu aikuinen ostaa.

3 % ottaa vanhemmiltaan.

Tupakka

Peruskoulu, 9. vl	2018	2020	2022
Tupakoi päivittäin tai satunnaisesti	4 %	6 %	8 %
Käyttää nuuskaa päivittäin tai satunnaisesti	2 %	9 %	4 %

- Päivittäin tai satunnaisesti tupakoivien osuus on kaksinkertaistunut vuodesta 2018 vuoteen 2022.
- Nuuskaa päivittäin tai satunnaisesti käyttävien osuus on kasvanut 2 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022, mutta nuuskaa käyttävien osuus on vähentynyt 5 prosenttiyksikköä vuodesta 2020 vuoteen 2022.

Lukio, 2. vl	2018	2020	2022
Tupakoi päivittäin tai satunnaisesti	25 %	25 %	11 %
Käyttää nuuskaa päivittäin tai satunnaisesti	10 %	18 %	18 %

- Päivittäin tai satunnaisesti tupakoivien osuus on vähentynyt 14 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022.
- Päivittäin tai satunnaisesti nuuskaa käyttävien osuus on kasvanut 8 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022.

Nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä

Nuoria tavatessamme olemme havainneet, että tupakat ovat usein vaihtuneet sähkötupakkaan. Niistä käytetään tavallisesti nimitystä vape. Tämä on yhdenmukainen Stockholmsenkäten-kyselyn vastausten kanssa, joista ilmenee, että aiemmin tupakkaa polttaneet nuoret ovat lopettaneet.

Tiesitkö, että...

Valkoinen nuuska (tupakaton) on kasvattanut merkittävästi suosiotaan sundbybergiläisten nuorten keskuudessa verrattuna perinteiseen tupakkaa sisältävään nuuskaan.

Mielenterveys

Onko eläminen mielestäsi mukavaa?

Peruskoulun 9. vuosiluokka

Peruskoulun 9. vuosiluokalla 70 prosenttia pojista vastaa, että heidän mielestään eläminen on melko usein tai hyvin usein mukavaa.

Saman vuosiluokan tytöillä vastaava osuus on 48 prosenttia.

Lukion 2. vuosiluokka

Lukion 2. vuosiluokalla 55 prosenttia pojista vastaa, että heidän mielestään eläminen on melko usein tai hyvin usein mukavaa.

Saman vuosiluokan tytöillä vastaava osuus on 56 prosenttia.

Nuorisotyöntekijöiden näkemyksiä

Monet nuoret sanovat, että heihin kohdistuu tänä päivänä voimakas sosiaalinen paine, joka liittyy suoriutumiseen, ulkonäköön ja materiaan kautta määriteltävään asemaan. Paineen lisääntymiseen vaikuttaa merkittävästi sosiaalinen media.

Kuinka usein koet, ettet ole tarpeeksi hyvä?

Peruskoulun 9. vuosiluokka

Peruskoulun 9. vuosiluokalla 8 prosenttia pojista vastaa, että he kokevat melko usein tai hyvin usein, etteivät he ole tarpeeksi hyviä.

Vastaava luku tytöillä on 20 prosenttiyksikköä suurempi eli 28 prosenttia.

Lukion 2. vuosiluokka

Lukion 2. vuosiluokalla 20 prosenttia pojista vastaa, että he kokevat melko usein tai hyvin usein, etteivät he ole tarpeeksi hyviä.

Vastaava luku tytöillä on 27 prosenttia.

Tytöt kokevat poikia useammin, etteivät he ole tarpeeksi hyviä, ja pojat kokevat tyttöjä useammin, että eläminen on mukavaa.

Huumausaineet

Oletko joskus käyttänyt huumausaineita?

Peruskoulu, 9. vl	2018	2020	2022
Kyllä	2 %	8 %	5 %
Ei	98 %	92 %	95 %

Huumausaineiden käyttö on lisääntynyt 3 prosenttiyksikköä vuodesta 2018 vuoteen 2022 mutta vähentynyt vuodesta 2020.

Oletko joskus käyttänyt huumausaineita?

Lukio, 2. vl	2018	2020	2022
Kyllä	27 %	28 %	19 %
Ei	73 %	72 %	81 %

Vuonna 2022 huumausaineita oli kokeillut 19 prosenttia, mikä on vähemmän kuin vuosina 2018 ja 2020.

Rikollisuus

Tehtyjen rikosten keskeiset luvut

Peruskoulun 9. vuosiluokan oppilaista 23 prosenttia kertoo joskus näpistäneensä tai varastaneensa. Lukion 2. vuosiluokan opiskelijoilla vastaava luku on 24 prosenttia.

Sekä 9. vuosiluokan että lukion 2. vuosiluokan nuorista 8 prosenttia kertoo tehneensä joskus töherryksiä tai laittomia graffiteja.

Peruskoulun 9. vuosiluokan oppilaista 8 prosenttia kertoo joskus uhkailleensa tai olleensa väkivaltainen. Lukion 2. vuosiluokan opiskelijoilla vastaava luku on 10 prosenttia.

Ensimmäisen kerran rikoksen tekevien nuorten mediaani-ikä on Sundbybergissä 12–13 vuotta sekä tytöillä että pojilla.

Vanhemmille ja huoltajille

Tutkimukset osoittavat, että vanhempien johdonmukainen asenne vaikuttaa merkittävästi siihen, miten nuoret suhtautuvat alkoholiin ja huumausaineisiin.

Vanhemmat ovat esikuvia ja nuoret ottavat mallia vanhempiensa asenteista ja toiminnasta.

Vinkkejä ja neuvoja nuorisotyöntekijöiltä

- Ole läsnä ja utelias esittämällä lapsellesi ja nuorellesi kysymyksiä arkisista asioista, kuten vapaa-ajasta, koulusta, kavereista, sosiaalisesta mediasta ja muusta.
- Kannusta lastasi kertomaan ja tue, kun jokin tuntuu vaikealta.
- Tarjoudu hakemaan lapsesi tai menemään häntä vastaan, jos hän on ulkona hieman myöhempään.
- Aseta selkeät rajat, jotka osoittavat, että sinä määrääät ja välität – varsinkin kun on kyse alkoholista ja tupakasta. Tutkimusten mukaan sellaiset lapset juovat ja tupakoivat vähemmän tai eivät ollenkaan, joiden vanhemmat sanovat lapsilleen, että alkoholi ja tupakka ovat kiellettyjä.
- Tutustu lapsesi kavereihin ja pidä yhteyttä heidän vanhempiinsa. Ehkä voisit perustaa keskusteluryhmän niiden aikuisten kanssa, joiden kanssa lapsesi on tekemisissä?
- Auta lastasi sanomaan ei tukemalla häntä siinä. Ryhmäpainetta on vaikea vastustaa nuorena. Vinkki! Anna lapsen syyttää sinua siitä, että hänen on mentävä kotiin aikaisin: ”Äitini/isäni on niin rasittava, että minun on nyt lähdettävä kotiin.”

Tarvitsetko tukea vanhemmuuteen?

IQ Tonårsparlören – www.iq.se/tonarsparloren

Mind – www.mind.se/hitta-hjalp/foraldralinjen

Vanhemmuuden tukijat Sundbybergissä – QR-koodi

Haluatko lisätietoa?

Cannabishjälpen – www.cannabishjalpen.se

Drugsmart – www.drugsmart.com

Apua ja tukea sundbybergiläisille nuorille

Nuorisotyöntekijät

Me Sundbybergin kaupungin nuorisotyöntekijät teemme etsivää ja ennaltaehkäisevää työtä 12–19-vuotiaiden nuorten parissa. Työskentelemme sekä päivä- että ilta-aikaan ja liikumme ympäristöissä, joissa nuoret oleskelevat. Meidän kanssamme voit puhua mistä tahansa, esimerkiksi *itsetunnosta, kavereista, perheestä, machokulttuurista, kehosta, identiteetistä, HLBT-asioista, kiinnostuksen kohteista, odotuksista ja stressistä.*

Puhelinnumeromme ovat seuraavalla sivulla.

Nuorisovastaanotto

Kaupungin nuorisovastaanotolla voit keskustella kättilön tai kuraattorin kanssa. Saat tukea ja neuvoja esimerkiksi seuraaviin aiheisiin: *keho ja seksuaalisuus, ihmissubteet ja perhe, kouluongelmat, kiusaaminen, hyväksikäyttö ja väkivalta, masennus, abdistus ja huolestuneisuus.*

Puhelinnumero **08 123 407 55**

Sosiaalipalvelujen vastaanotto lapsille ja nuorille

Voit kääntyä sosiaalipalvelujen puoleen, kun tarvitset neuvoa, tukea tai suojaa. Sosiaalityöntekijöiden tehtävänä on auttaa sinua ja perhettäsi erilaisissa vaikeissa tilanteissa. Niitä ovat esimerkiksi *ihmissuhdeongelmat, väärinkäyttö tai riippuvuus, rikollisuus, uhkailu, väkivalta tai hyväksikäyttö.* Jos otat meihin yhteyttä, voimme keskustella tarvitsemastasi avusta.

Puhelinnumero **08 706 88 00**

MiniMaria Solna Sundbyberg

MiniMaria on vastaanotto 13–20-vuotiaille, joilla on alkoholi- tai huumeriippuvuus tai joille on vaarana muodostua riippuvuus. MiniMariasta saavat neuvoja ja tukea myös riskialttiista käytöstä tai riippuvuudesta kärsivien nuorten vanhemmat. MiniMaria on Sundbybergin kaupungin, Solnan kaupungin ja Maria Ungdomin yhteistyöhanke.

Puhelinnumero: **08 123 474 50**

Vasemmalta: Mira, Omid, Bahar ja Adnan

Jos sinulla on kysyttävää tai huolenaiheita, voit ottaa yhteyttä meihin nuorisotyöntekijöihin.

Puhelin

Mira 070 087 59 88

Omid 070 087 66 79

Bahar 076 621 40 04

Adnan 070 826 89 97

Sähköposti

faltsekreterare@sundbyberg.se

Faltarnasumpan @Instagram

faltarnasumpan @Snapchat